

سرمقاله

عزم طرف‌های برجام برای توافق

فریدون مجلسی

تحلیلیگر مسائل بین‌الملل

سال‌های متمداری است که با ادبیات مذاکره آشنا هستیم و ۱۸ سال مذاکره برای نرسیدن به توافق بوده است. ۱۸ سال مذاکره در یک نوبت بعد از یک هیجان عمومی و انتظار عامه مردم به این موضوع خاتمه داده شده و تحریم، جدایی از عرصه بین‌المللی منجر به برجام شد که عمر کوتاهی داشت و بالنگه کفش از آن استقبال شد و در مقابل این توافق جبهه گرفته شد و به آتش کشیده شد. حال امروز برخی از افرادی که بعضا همان رویکرد را نمایندگی می‌کردند می‌گویند که می‌خواهیم با مذاکرات تحریم‌ها را برداریم. البته اینکه ایران برای رسیدن به توافق آماده‌ی دار، طبیعی است و همه تمایل دارند که تحریم‌ها برداشته شود و آزادی عمل اقتصادی و مالی پیدا کنیم و در واقع استقلال اقتصادی خود را پس بگیریم. حال این سوال پیش می‌آید که همه این امر با چه شرایطی پدید خواهد آمد؟ این شرایط است که اتفاقاتی را رقم زده تا ایجاد توافق بین طرفین مقداری مشکل شود. به عبارت دیگر در این شرایط باید تعاملی دیپلماتیک صورت بگیرد و ریشه‌های مذاکرات و تحریم‌های اولیه که منجر به تشدید آنها شد، شناسایی شود و به درمان آن بپردازند. به نظر می‌رسد تا مسائل منطقه‌ای ایران حل و فصل نشود و یک نوع ترک مخاصمه در منطقه انجام نشود، هیچ نوع توافق موثری در مورد برجام امکان‌پذیر نخواهد بود. برای اینکه همین اتفاقات در منطقه بود که موجب شد ایران تحریم شود و به برجام تزن دهد و سپس طرفین برجام را نادیده بگیرند و مسائل حفظ صلح و امنیت بین‌الملل که در مقدمه برجام آمده نگاهشته شود. اکنون اگر چنانچه راجع به آن بحث تفاهمی صورت بگیرد در آن زمان ایران می‌تواند همچنان در راستای روابط صلح آمیز بین‌المللی عمل کند. البته اینکه امروزه همه طرف‌های برجام برای احیای این توافق پیشقدم شده‌اند و از عزم خود برای به نتیجه رساندن مذاکرات می‌گویند خود بسیار تاثیر گذار است. چرا برخی که تا دیروز مخالف برجام و مذاکره بودند اکنون خود دولت را در اختیار دارند و از مذاکره و توافق می‌گویند که این خود قدم بزرگی است. وقتی اینها خودشان دولت را در اختیار دارند متوجه می‌شوند که دولت‌ها در برابر ملت خودشان متعهد و مسئولند و وظایفی بر عهده دارند و این وظایف خود را به این هزینه‌ها نیز از محل بودجه کشور تامین می‌شود، اگر بخواهند بودجه را ریزی بی‌اعتبار کنند ایچا تورم می‌کند و تورم موجب نارضایتی را فراهم می‌کند. در نتیجه اکنون بایستی با موضع جدید توام با منطق بیشتری روبه‌رو شوند و به دنبال حل مسائلی باشند که هم وضعیت دولت را مستحکم کند و هم ملت ایران را از این شرایط نجات دهد.

یادداشت

ایرادات حذف صفر از پول ملی

امیران ندری

اقتصاددان

حذف ۴ صفر از پول ملی هیچ تائیری در زندگی مردم ندارد بلکه فقط روابط بین بانکی تسهیل می‌شود. حذف ۴ صفر از پول ملی از لحاظ آسان سازی معاملات در بازار بورس و سایر بازارها که پول‌های بزرگی در آن هار د و بدل می‌شود حائز اهمیت است. اما به لحاظ اقتصادی تفاوتی در روند اقتصادی کشور ایجاد نمی‌شود. حذف صفر از پول ملی، هیچ‌یک از متغیرهای کلیدی اقتصاد کشور را مانند نرخ تورم و رشد اقتصادی در کشور را تحت تاثیر قرار نمی‌دهد بنابراین این لایحه کمترین تاثیری بر نرخ تورم ندارد و در کوتاه مدت و بلند مدت نمی‌تواند تغییری در نرخ تورم از نوع کاهش آن برای تامین معیشت مردم بکترل نرخ تورم، همچنین حذف ۴ صفر از پول ملی به هیچ وجه موجب رشد اقتصادی و تغییر متغیرها به نفع اقتصاد نیست.
تاثیرات حذف ۴ صفر تسهیل در امور اداری و روان سازی حساب‌ها و ترازنامه‌های بانکی و پنگاه‌های اقتصادی است. حذف ۴ صفر از پول ملی در شرایط فعلی که کشور با تورم دست و پنجه نرم می‌کند، تاثیری ندارد. حذف صفر نه باعث کاهش نرخ تورم می‌شود و نه رشد اقتصادی کشور را سرعت می‌بخشد؛ هدف دولت از حذف صفر فقط سر گرم کردن مردم است وگرنه دولت به جای حذف صفر کارهای مهمتری مانند کنترل نرخ تورم، رونق اقتصادی در کشور و اصلاح نظام بانکی دارد و تنها فواید این طرح این است که باعث تسهیل روابط بانکی می‌شود. مجلس و دولت قبل از حذف صفر اولویت‌های دیگری دارند و انتظار می‌رفت که قبل حذف صفر از پول ملی، اول آن‌ها انجام می‌دادند و بعد به فکر حذف صفر می‌افتادند. اگر دولت می‌توانست در قدم اول نرخ تورم را کاهش دهد و در سطح پایداری نگهداری کند، این اصلاح پولی موثرتری می‌شد. زیرا اگر نرخ تورم که در چند سال گذشته وجود داشته، همچنان ادامه دار باشد در سال‌های بعد مجبور به حذف صفر از پول ملی می‌شویم. بانک مرکزی هر ساله با یک میلیارد دلار اسکناس‌های کهنه را از اقتصاد کشور جمع آوری و اسکناس جدید رایج‌کنیز آن می‌کند؛ به عبارتی حتی اگر ۴ صفر از پول ملی حذف نشود هر سال بخش قابل ملاحظه‌ای از پول در گردش با پول‌های کهنه تعویض می‌و از رده خارج می‌شوند تا پول‌های جدید جایگزین آن شوند. این موضوع هر ساله توسط بانک مرکزی انجام می‌شود از این رو هزینه چندانی بیش از هزینه‌های همیشگی به اقتصاد وارد نمی‌شود بنابراین حذف ۴ صفر از پول ملی، چون در مدت زمان ۲ تا ۵ سال است هزینه زیادی به دولت و اقتصاد کشور تحمیل نمی‌کند.

ویژه

همه مسائل را به مردم بگویند

یک مرجع تقلید گفت: اصل نظام و هر جامعه ای، مردم هستند و پیامبران الهی و ادیان مختلف به مردم توجه داشتند. آیت... نوری همدانی در جمع نمایندگان مجلس با اشاره به سفرهای استثنایی نمایندگان و رئیس‌جمهور بیان کرد: سفرهای استثنایی و با مردم بودن بسیار مهم است و با تواضع با مردم حرف بزنید اگر عدری دارید با مردم در میان بگذارید. وی یادآور شد: نباید فقط قانون وضع کرد بلکه باید به دنبال آن بود و قانون را اجرا کرد. مثلا چند سال است که می‌گوییم دیر کرد حرام است و می‌گویند که در قانون تصویب شده اما متأسفانه کار اجرائی در این زمینه نمی‌بینیم.

آرامش

آرمان ملی: رئیس‌جمهور با اشاره به دقت جدیت اعضای هیات دولت در بررسی و تصویب تبصره‌های لایحه بودجه در جلسات فشرده روزهای اخیر گفت: ثبات اقتصادی حمایت از تولیدکنندگان و مشارکت فعال بخش خصوصی در اقتصاد کشور و تامین معیشت مردم، محورهای اصلی و مورد توجه دولت در تصویب لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور باید باشد. سید ابراهیم رئیسی در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، تاکید کرد: در تدوین لایحه بودجه، جهت‌گیری‌ها و هدف‌گذاری‌ها باید به سمت تحقق و رعایت محورهای مدنظر مقام معظم رهبری در اصلاح ساختار بودجه باشد. وی تعامل با مجلس شورای اسلامی و استفاده از نظرات نمایندگان و همچنین نتخبگان و فعالان اقتصادی را در امر تکمیل و جامعیت لایحه بودجه سال آینده کل کشور ضروری دانست و افزود: با توجه به تهیه سند تحول لازم است محورها و جهت‌گیری‌های لایحه بودجه با این سند همسو باشد. در این جلسه رئیس‌سازمان وزیر بهداشت و مسئولین ذیربط از چارچوب کلان و هدف‌مند لایحه بودجه سال

رئیس‌جمهور محور اصلی بودجه را اعلام کرد:

ثبات اقتصادی، حمایت از تولید و تامین معیشت مردم

۱۴۰۱ارائه داد که در آن، جداول و سیاست‌های پیشنهادی در چارچوب محورهای مورد تاکید رئیس‌جمهور تشریح و مقرر شد پس از تصویب نهایی در هیات دولت به اطلاع مردم برسد. رئیس‌سازمان برنامه و بودجه همچنین از روند ایجاد صندوق «بیشرفت و عدالت» در هر یک از استان‌ها به عنوان ابزاری برای جلب مشارکت مردم در سرمایه‌گذاری‌های مختلف گزارش داد. همچنین رئیس‌جمهور با حضور در جمع نمایندگان خانواده‌بیماران SMA، مشکلات و نگرانی‌های آنان را مورد بررسی قرار داد. آیت‌... رئیسی هفته گذشته هنگام خروج از ساختمان مجلس شورای اسلامی در جمع خانواده‌های بیماران SMA حضور یافت و به آنان قول دیدار جداگانه داد که صبح پنجشنبه در جلسه فوق‌العاده دولت برای بررسی بودجه ۱۴۰۱ با تعدادی از نمایندگان خانواده‌های آنان دیدار و درباره نیازها و مشکلات شان گفت‌وگو کرد. رئیس‌جمهور در این دیدار پس از شنیدن دغدغه‌ها و نگرانی‌های خانواده‌بیماران و گزارش وزیر بهداشت و مسئولین ذیربط در زمینه روش‌های تامین دارو برای بیماران

روایت «آرمان ملی» از در خواست برخی نمایندگان مجلس؛

مدیران دو تابعیتی حذف شوند

حذف مدیران دو تابعیتی در این دولت هم، باید پیگیری شود

لسیمی در همین خصوص به ادامه فعالیت مدیرعامل دو تابعیتی شرکت ملی مس و اعراض کارگران این شرکت به دلیل به تعویق افتادن حقوق‌های خود اشاره و تاکید کرد: مجلس شورای اسلامی مسئله حق و حقوق کارگران را پیگیری خواهد کرد؛ نمی‌شود که حق و حقوق کارگر پرداخت نشود و بعد آقایان در مجمع فوق‌العاده خودروی لاجبری برای مدیرعامل و هیئت مدیره تامین کنند. وزیر صمت متعاضف باید این مسئله را بررسی کند.وی گفت: برخی از مدیران عامل دو تابعیتی چون علقه‌ای ندارند به جای حل مشکلات زیرمجموعه خود به دنبال ریخت و پاش هستند که از وزرا می‌خواهیم به طور قاطع برخورد کنند.

رفترهای کریمی قدوسی

خرداد سال ۹۷بود که نوبخت سخنگوی دولت روحانی در پاسخ به سوال فارس، مبنی بر اینکه در مورد دو تابعیتی‌ها رویکردی که از دولت شاهد هستیم انکار این موضوع بوده‌ام‌در گزارش تحقیق و تفحص مجلس در این باره به حضور ۲۱۰دو تابعی‌ها در دولت اشاره و حتی در گزارش وزارت اطلاعات هم به حضور ۲۷مدیر دو تابعیتی همچون دری اصفهانی، فریده شیرازی، مشکان مشکور و فرزندان وزاری امور خارجه و نفت و معارین و مشاورین رئیس‌جمهور تاکید شده، بیان داشت: این موضوع در مورد مدیران دو تابعیتی بود اینها هیچکدام مدیران عالی کشور و اعضاء هیات وزیران با معاونین آنها نیستند. پس از آن در اول تیر ۹۸ بود که کریمی قدوسی نماینده دلوایس مجلس لیست مدیران دو تابعیتی را منتشر کرد. موج در آن مقطع نوشت: «این فهرست

علی شکوری‌راد: فقط در انتظار فرصت نباشیم؛ به فکر خلق فرصت باشیم

یک زن، دبیر کل حزب اصلاح طلب

آذر منصوری: برای کاهش آلام مردم از مردم کمک بگیریم

جدیدش یافته است و انقلاب بزرگ ملت ایران نیز نظام جانشین نظام پیشین را به بازسازی درونی و بازخوانی گفتمان سر آن میثاق ملی شکل گرفته‌است. یکی از بهترین فرصت‌ها برای اصلاح‌طلبان (و حتی اصولگرایان و اتحاد ایجاد شد چنانکه نسبت به سرنوشت کشور وضع و حال مردم به خصوص بخش‌های محروم‌تر جامعه دغدغه خاطر دارند این است که بررسی کنند که نقش حزب و نخبز در تحقق مردم‌سالاری به چه میزان است و آیا پیش از آمدن حزب برای این که جامعه به سوی دستان‌باز بروز لازم است تفندهای مدنی مردمی فراوانی که از بخش‌های مختلف جامعه،اصناف و گروه‌های گوناگون اجتماعی نمایندگی می‌کنند پدید آید؟ تا دل آن حزب پدید آید؟ یا اینکه بدون آن این حزب نتواند حضور داشته باشد و اثرگذار باشد؟»

آذر منصوری: برای کاهش آلام مردم از مردم کمک بگیریم

علی دبیر کل سابق حزب اتحاد هم در این کنگره گفت: «بجزه‌های فرصت به روی کشور و ملت ما گشوده خواهد شد. اگرچه زمان و چگونگی آن مشخص نیست، اما وقوع آن، دیر با زود، حتمی است. مهم این است که ما به عنوان کشتنگران سیاسی و حزبی آماده باشیم تا در آن فرصت به ایفای نقش پرداخته‌و از آن حداکثر بهره‌ر ببریم. ما در اصلاح روندها چندان کمالیاب نبودیم اما هیچ کم نمی‌تواند جلوی رخدادها را بگیرد.» وی ادامه داد: «با این حال ما نباید فقط در انتظار فرصت

دستیابی به توافق خوب

در دسترس است

جو‌زپ بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و هماهنگ‌کننده مذاکرات وین در تماس تلفنی با وزیر خارجه کشورمان در خصوص روند مذاکرات جاری رایزنی کرد. امیرعبداللهیان ضمن تشکر از تلاش‌های مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و همکاران وی، روند مذاکرات را در مجموع خوب اما کند دانست. وی افزود: هیات ایرانی با حسن نیت، اختیارات لازم و ابتکارات دست یافتنی و روبه‌جلو، به شکلی فعال در میز مذاکرات حضور دارد. در هر مذاکره و اقدامی پایان دادن اکنون که در حال تدوین بودجه ۱۳۰۱ هستیم اعتبار مورد نیاز و ضروری برای بیماری‌های خاص را هم پیشنهاد بدهید که در بودجه گنجانده شود. رئیسی همچنین از مسئولان وزارت بهداشت خواست با همت مضاعف تلاش کنند تا مشکل و دغدغه خانواده بیماران حل شود و توجه داشته باشند که زیاد شدن تعداد بیمار از مسئولیت آنها نمی‌کاهد.

فنی و تخصصی با ۱+۴ هستند. به‌رغم عهدشکنی آمریکا و بی‌عملی سه کشور اروپایی، ما با حسن نیت در مذاکرات وین حضور داریم. معتقدیم دستیابی به توافق خوب در دسترس است اما لازم آن تغییر رویکرد برخی طرف‌ها از ادبیات تهدید به ادبیات همکاری، احترام متقابل و نتیجه محور می‌باشد.

هفته‌ای ۱۸ پرواز به ترکیه

از تبریز

امام جمعه تبریز با اشاره به فرارسیدن روز جهانی معلولین اظهار کرد: از همه مسئولین ذی‌ربط می‌خواهم نسبت به معلولین توجه بیشتری داشته باشند این عزیزان ترحم نمی‌خواهند بلکه توجه می‌خواهند؛ شهرداری باید برای ایجاد بستر و بهبود رفت‌و آمد معلولین در خیابان‌ها و پیاده‌روها اقدامات لازم را انجام دهد و همچنین بانک‌ها و سایر سازمان‌های نیاز باید به وظایف ذاتی خود عمل کنند. سیدمحمدعلی آل‌هاشم ادامه داد: برای نابینایان، ناشنوایان و معلولین ذهنی تا جایی‌که امکان دارد در ادارات و سازمان‌ها اشتغال ایجاد شود تا این عزیزان از لحاظ معیشت نیز دچار مشکل نباشند.

وی در بخش دیگری از سخنان خود با استناد از کم بودن تعداد پروازهای تبریز با به نجف و همچنین بالا بودن قیمت بلیت این پرواز خاطرنشان کرد: طبق اظهارات مدیرکل فرودگاه‌های آذربایجان شرقی تعداد پروازهای خارجی از تبریز تنها به کشور ترکیه ۱۸ پرواز در هفته است درحالی‌که متأسفانه تنها یک پرواز از تبریز به نجف‌اشرف وجود دارد و آن هم روز گذشته طی مراسمی افتتاح شد.

تأ فرصت هست از منطقه

خارج شوید

فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران با تاکید بر اینکه دوران آنکه دشمنان اسلام هر کاری دلشان بخواهد انجام دهند گذشته است، به آمریکا هشدار داد، تا فرصت باقی است از جغرافیای اطراف ایران خارج شـود. سردار سر سرتیپ اسماعیل قاآنی در مراسم نخستین سالگوسرد شهادت سردار شهید عبدالرسول استوار ضمن تبریک شهادت یاد و خاطره شهدای مقاومت، با بیان اینکه شهدا در مسیر الهی حرکت کردند، گفت: ما سیر زندگی آنها ختم به شهادت شد. لذا باید ادامه‌دهنده راه شهدا باشیم و همان همان ویژگی‌های شهدا را در خودمان ایجاد کنیم. فرمانده سپاه قدس با بیان اینکه اگر می‌خواهیم ادامه دهنده راه شهدا باشیم باید تکلیف‌مدار در مکتب ولایت باشیم، عنوان کرد:انجام‌وظیفه در حد‌مقدورات از دیگر ویژگی‌هاست.

خبر

پیام تسلیت رهبر انقلاب

مقام معظم رهبری با صدور پیامی درگذشت عالم بزرگوار مرحوم آیت‌... آقای حاج سید رضی شیرازی را، تسلیت گفتند. متن پیام تسلیت رهبر انقلاب اسلامی به این شرح است: «بسم... الرحمن الرحیم درگذشت عالم بزرگوار مرحوم آیت‌... آقای حاج سید رضی شیرازی رحمة‌ا... علیه را که از احفاد پرچمدار کبیر اسلام و تشیع و مرجع استعمارستیز قرن چهاردهم هجری مرحوم میرزای شیرازی بزرگ بودند، به حوزه علمیه تهران و شاگردان و ارادتمندان ایشان و بیت رفیع شیرازی و بویژه به خاندان مکرم و بازمندگان ایشان تسلیت عرض می‌کنم. ورحمت و مغفرت و علو درجات ایشان را از خداوند متعال مسألت می‌نمایم.

سیدعلی خامنه‌ای ۱۱ آذر ۱۴۰۰.»

ایران موضوع مذاکرات آتی پوتین و بایدن

یوری اوشاکوف دستیار امور بین‌المللی رئیس‌جمهوری روسیه اعلام کرد که ولادیمیر پوتین و جو بایدن روسای جمهوری روسیه و آمریکا، در روزهای آینده در فرمت نشست مجازی با یکدیگر گفت و گو می‌کنند و موضوع برجام و ایران در بین مسائل مهم بین‌المللی در دستور مذاکرات سران دو کشور قرار دارد. اوشاکوف گفت: رئیس‌جمهوری روسیه با همتای آمریکایی خود در روزهای آینده نشستنی مجازی برگزار می‌کند و برای اعلام تاریخ باید منتظر توافق در مورد برجام اترامتی باشد. وی افزود: کارشناسان ایرانی نیز در قالب کمیته خاتمه تحریم‌ها و کمیته هسته‌ای در حال مذاکرات فنی و تخصصی با ۱+۴ هستند. به‌رغم عهدشکنی آمریکا و بی‌عملی سه کشور اروپایی، ما با حسن نیت در مذاکرات وین حضور داریم. معتقدیم دستیابی به توافق خوب در دسترس است اما لازم آن تغییر رویکرد برخی طرف‌ها از ادبیات تهدید به ادبیات همکاری، احترام متقابل و نتیجه محور می‌باشد.

عزم رفع تحریم‌ها در ارکان نظام

معاون اول رئیس‌جمهور در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه چه خبر خوبی برای مردم با توجه به آغاز مذاکرات برجامی دارید؟، گفت: برنامهریزی دولت با فرض این است که مواجع به همین صورت باشد. در دولست و کشور ظرفیت‌هایی وجود دارد که می‌توان با استفاده از آن‌ها مشکلات کشور را به حداقل رساند و حداقل مشکلاتی که احیاناً باقی بماند نیز مربوط به مذاکرات است. محمد مخیرافزود: دولت مصمم به رفع تحریم و حل مسائل است البته این موضوع به طرف مقابل هم بستگی دارد. وی ادامه داد: با عزمی که در ارکان نظام درباره رفع تحریم‌ها وجود دارد، امیدواریم در این زمینه به نتیجه برسیم.

طرف‌های مذاکره باید تاوان دهند

امام جمعه رشتت با تاکید بر ضرورت هوشمندی مسئولان وزارت خارجه، گفت: طرف‌های مقابل در نشست وین تلاش داشتند دوباره مذاکرات را در مسیر موضوع هسته‌ای قرار دهند و در اشتباه است. رسول فلاحتی با اشاره به اینسکه نباید اشتباهات گذشته در مذاکرات برجام تکرار شود، افزود: زمان تهدید گذشته و هر اقدامی اروپا دیگر نمی‌توانند برای منافع خود به هر اقدامی دست بزنند. وی با بیان اینکه فرسایشی شدن مذاکرات به نفع ملت ایران نیست، تصریح کرد: دیگر شرط بر د—رد سخن باطلی است بلکه طرف‌های مقابل باید تاوان دهند.

قانون تسهیل اشتغال نهایی شده‌است

نماینده ورآمین در مجلس گفت: امروز طرح ملی مسکن برای خانه دار کردن مردم با همکاری دولت و مجلس دنبال می‌شود. حسین نوش‌آبادی بیان کرد: مجلس طبق فرمایش مقام معظم رهبری باید مجلسی در تراز انقلاب باشد و اقتصاد و فرهنگ در اولویت‌های کشور و در این دوره باشد. ما در مجلس طی یک سال و نیم گذشته در حوزه اقتصادی چند کار مهم شروع کردیم که یکی از آنها ساماندهی وضع مسکن بوده‌است. نوش‌آبادی افزود: در این دوره قیمت مسکن دغدغه ملی است ، امروز طرح ملی مسکن برای خانه دار کردن مردم با همکاری دولت و مجلس دنبال می‌شود، که در ورآمین و مناطق اطراف هزاران نفر ثبت نام کردند. قانون تسهیل اشتغال هم نهایی شده‌است تا رونق بیشتری به کارهای کشور داده شود.

سخن روز

مذاکرات وین و راهکاری پیش‌رو

ادامه از صفحه یک
جهان خارج صورت نگرفته بود بلکه در مقدمه آن صراحتاً اشاره شده‌است که اجرای کامل برجام به بهبود صلح وثبات منطقه و جهان یاری خواهد رسانید. در واقع پاشنه آشیل برجام همانا به سیاست جدا سازی آن از سایر بحران‌های امنیتی منطقه خاورمیانه باز می‌گردد که امنیت و ثبات جهان را مستقیماً با غیرمستقیم تحت تأثیر قرار می‌دهند.
مخالفان داخلی و منطقه‌ای اوپاما به دلیل نادیده گرفته شدن خواسته‌های امنیتی آنان در قبال ایران و محدود شدن توافق برجام صرفاً به برنام‌ه هسته‌ای آن را مورد انتقاد قرار داده و تا کافی دانستند و وجهه همت خود را بر به شکست کشاندن آن قرار دادند. می‌توان گفت دولت اوپاما توافق برجام را نه یک توافق کامل و دائمی بلکه هدفش از توافق ایجاد تأخیر زمانی یک ساله در آنچه بنظر می‌ورد، قرار گرفتن برنامه هسته‌ای ایران در آستانه تولید سلاح هسته‌ای و داشتن زمان کافی برای مقابله با آن بوده است. تلفی طرف ایرانی نیز مذاکرات هسته‌ای یک توافق موفق و بنا به شرایط اقتصادی دشوار اقتصادی ناشی از تحریم‌ها و گرفتن نفس بوده است. اما مخالفان داخلی برجام و کسانی که هدف‌های استراتژیک و کم‌نرژموا اقتصادی از برنامه هسته‌ای دانش‌انجری برجام را در نظر می‌گرفتند، حاصل آنکه برجام از همه سو مورد تهاجم قرار گرفت و با خروج تراما از آن به محاق رفت.